

BON

Bohdašín, Vanovka, Rokole, Bydlo

BOHDAŠÍNSKÉ OBECNÍ NOVINY

www.bohdasin.cz; obec.bohdasin@dobruska.net

redakční rada: Jana Petřů, Hana Matějčková,
Mgr. Lenka Moravcová, Radka Gottwaldová, Josef Černý
stálí spolupracovníci: Ljuba Rychetská, sestry z Rokole

3/2023

Říjen

Podzim (zastarale Jeseň)

Začíná podzimní rovnodenností, na severní polokouli kolem 23. září a na jižní polokouli kolem 21. března.

V klimatických podmínkách mírného pásu se právě na podzim sklízí většina úrody a opadavé listnaté stromy ztrácejí listí.

Přes den ještě svítí sluníčko, ale dny se krátí a noci jsou chladné.

Podzimní období není tolik oblíbené, jako jiná roční období, ale hraje všemi barvami.

Teď je zatím podzim krásný a teplý, ale až začne být studený a sychravý tak už to nebude tak prima.

Bude se muset začít topit a naše nálada se zhorší.

Tak zatím užívejme sluníčko, chodme na procházky na houby. Zazimujeme zahrady, pergoly, uklidíme všechno letní vybavení.

A nesmíme zapomenout, že podzim je i památka zesnulých, tak vzpomeňme na ty, co už tu s námi nejsou.

A na závěr pár pranostik:

V říjnu mráz a větry,
leden, únor teplý.

Když dlouho listí nepadá,
tuhá zima se přikrádá.

A ještě básnička :

Zelená barva se ztrácí,
na obloze poletují draci.
To podzim se ohlašuje,
stromy barevně zabarvuje.

Až všechno listí ze stromů opadá,
přepadne nás špatná nálada.
Tak ať sluníčko co nejdýl svítí,
ať se každý z nás dobře cítí.

napsala a složila: Radka Gottwaldová

A co se u nás událo od poslední?

5. - 8. července - výlet motorek „výlet Seč“

12. srpna - soutěž o bohdašínskou proudnici

27. srpna – loučení s létem

4. září – veřejné zasedání

25. září – veřejné zasedání

V Bohdašíně a okolí se stále něco děje. A to je dobře.

Mopedí výlet na Seč 5. – 8. 7. 2023

Den 1.

Po roce a po větších či menších přípravách, dle toho, jak se kdo staral o svůj stroj (v mém případě tedy nic moc, leč Jarďa dal vše dohromady) jsme opět vyrazili na vytouženou mopedí tour po zemích Českých.

Celá akce byla letos pojata trochu jinak. Cíl byl dojet do místa základního tábora, který mimochodem nebyl do poslední chvíle úplně znám, jen představa, že musí být někde u Seče. Tak to mám rád.

Odtud pak vyjíždět na delší, či kratší výlety, ty nebyly dopředu naplánované, neboť jak již píše výše, netušili jsme, kde se utáboříme.

Tradičně jsme se sešli, tedy spíše sjeli, teď aby to někdo špatně nepochopil, sjeli na svých připravených strojích ráno 5. 7. 2023 v 8:00 před bohdašínskou hasičárnou. Trochu to tedy trvalo, než byl tým komplet, ale cca v 8:40 již započala vytoužená jízda.

Doprovodné vozidlo tentokrát řídil nejmenovaný, leč spolehlivý Dominik.

Cesta probíhala pomalu, zato celkem bez větších závad, první zastávka, spíše taková protahovací, též navigační byla v Týništi.

Po krátké poradě bylo rozhodnuto pokračovat směrem na Holice, kde již někteří včetně mě pociťovali značný pocit hladu. Začali jsme hledat restauraci hodnou naší vybrané společnosti.

Návštěvou byla poctěna restaurace Bartoní v obci Kočí (bohužel jsem dodnes nestihl napsat recenzi), kde jsme strávili dvě hodiny, postupně poobědvali a někteří poladili své stroje.

Také jsme po telefonické konzultaci a ujištění o možnosti se ubytovat rozhodli o místě základního tábora v autokempu Kraskov. Místo v pravdě překrásné, ovšem slova, zřejmě majitelky kempu, „najděte si místo pro stany, pak to dořešíme“ dala tušit, že to nebude tak úplně jednoduché. Zkrátka místo tam bylo tak na kempinkovou skládací sprchu, kteroužto jsme s sebou ovšem neměli. Nechali jsme se tedy osprchovat intenzivním deštěm, během něhož jsem volal do kempu U letadla a jal se žadonit o ubytování. Pán byl velice ochotný, „místa je tu dost, určitě přijedte“.

V 17 hodin jsme konečně zahlédli brány kempu, zůstal jsem v úžasu, krásný retro kemp, kde místa bylo opravdu dost, přesně ten typ kempu pro nás. Jen to letadlo tam není, ale nějak jsem se s tím vypořádal.

Okamžitě bylo třeba tu cestu spláchnout douškem oroseného piva, je jedno v jaké kvalitě, v tu chvíli je všechno dobré.

Proběhla stavba základního tábora, posléze večere, v daných podmínkách celkem ucházející.

Obsluhující slečna, nebudu jí nazývat servírka, dle naší dedukce dcera provozovatele kempu byla velmi, řekněme svérázná, možná spíše zmatená, ale myslím, že ostatní budou souhlasit s tím, že se snažila ku spokojenosti zákazníků, jen bylo lepší, když nemluvila...

Den 2.

Ráno byla vyslána skupinka spolehlivých a zkušených jezdců do místního COOP pro snídani a po poradě bylo jasné o druhém dni výpravy.

První zastávka hrad Oheb. Zaparkovali jsme u hráze přehrady a zahájili pro někoho více, pro jiného méně náročný výstup na hrad. Stálo to za to, výhled na přehradu je odtud úchvatný.

Po obědě z mého pohledu ne úplně špatném, ale pro jiné to mohlo být jinak v restauraci Veselka v Seči pokračovala naše tour na menší osvěžení k hospůdce Peklo v Dolním Kraskově, trochu některé z nás zamrzelo, že oběd mohl být tady, ale žádné větší vášně to nebudilo. Po chvíli bylo jasné, že přestávka byla důležitá zejména pro naše stroje, neb cesta pokračovala ke hradu Lichnice a byla místy i dost náročná ohledně fyzických výkonů některých motocyklistů a z nich se stávajících cyklistů.

Za ten výkon to ale vskutku stálo, tedy ostatní říkali, já se s kolegou Zdenkem dobrovolně rozhodl hlídat stroje. Svět je malý a potkal jsem tu dávného kamaráda z Nového Hrádku, inu takové náhody se prostě dějí.

Cesta zpět do kempu opět s občasným přišlápnutím, čekat na ostatní se nedalo. Prostě dokud to jede, nesmí se ubrat plyn.

Příjemný letní večer si někteří členové výpravy zpříjemnili pivem, někteří pivem a kapkou něčeho ostřejšího, no a někteří pivem, kapkou něčeho ostřejšího a zábavou se ženami věku, řekl bych více než zralého, samozřejmě v rámci slušného chování.

Den 3.

Rozhodnutí ohledně 3. dne bylo od počátku jasné, výprava do Čáslavi do Národního zemědělského muzea.

Cestou proběhla, jako už ovšem po několikáté oprava téměř neopravitelné Stelly, ale na to jsme si tak nějak zvykli a byl to takový folklór.

Na opravu jsme čekali v obci Běstvína u krásné barokní kapličky od Santiniho, mě velmi blízkého stavitele přelomu 17. a 18. století.

Po cestě jsme v obci Třemošnice zavítali do muzea Berlova vápenka a malého muzea zemědělské techniky naproti.

Někteří se zde přesvědčili, že dráždit kohouta pokojně se starajícího o své slepice je jako dráždit hada bosou nohou a rozhodně se to nevyplácí. Oběd v hospůdce u Kosů v Žlebech byl po počátečních obavách, že se nevejdeme vynikající a mohl bych případným návštěvníkům doporučit. Poté již následovala návštěva čáslavského Národního zemědělského muzea. Osobně mne většinou tyto záležitosti neosloví, nicméně musím konstatovat, že opravdu bylo na co koukat a rozhodně to za návštěvu stojí.

Cesta zpět do kempu byla z pohledu počasí, kdy bylo výrazně přes 30°C a nutnost občas někde přislápnout vážně pekelná. Jako den předešlý, jelo se v menších skupinkách, ani tak ne kvůli nějakým rozstupům jako spíše podle toho, jak to komu jede, neboť prostě nesmíš ubrat plyn. Jelo se na jeden zátah, pouze s pauzami na vychlazení strojů. Jednoho z kolegů jsme cestou domněle ztratili, prostě za námi zmizel a ti co jeli za ním na něj nenarazili. Po příjezdu do kempu a nervózním vyčkávání se ukázalo, že se cestou zastavil na kávu pod hradem Lichnice, který jsme navštívili již předchozí den. Večer za námi dorazili Káťa s Pepíkem na svých trapně velkých strojích a poslední večer jsme si náležitě užili.

Den 4. Návrat

Poslední den, den návratu proběhla poslední snídaně a po nezbytném rozloučení s kempem započala cesta domů, kam se možná mnozí již i těšili.

První zastávku jsme po zkratce na druhý konec přehrady udělali u Pepíkových známých v chatové oblasti EPSA. Káva a studené nealko nápoje, jakož i výborný meloun přišly vhod.

Pak již cesta daleká a za parného počasí též nelehká a to až do restaurace Bartoni v Kočí, kde jsme poobědvali i první den. Jídlo opět za daných podmínek dobré, přestávka příjemná. Čas odpočinku mnozí využili návštěvou místního hasičského muzea, jiní laděním svých strojů, no a já prostě jen tak zevloval a snažil se najít trochu toho stínu, protože na sluníčku se to fakt nedalo.

Po přestávce a zasloužené odměně v podobě zmrzliny v Dašicích, také tedy nějakých těch lehčích opravách jsme vyrazili směr čerpací stanice Dobruška, kde jsme na sebe opět počkali, abychom do Bohdašína dorazili společně.

Ono se to tedy úplně společně nedá, vzhledem k tomu, že každý do těch kopců musí jet nadoraz a někomu to jede více než druhému, mnozí si tady ještě na závěr celkem slušně zaspoutají. Další sraz tedy u silážní jámy a triumfální příjezd k hasičárně v Bohdašíně je tady. Z mého pohledu byl letošní ročník mimořádně zajímavý, řekl bych, že až na výjimky např. Stella nebylo ani moc oprav.

Jednu příhodu bych ale skoro zapomněl a to by byla opravdu velká škoda.

A to příhodu o zahozené babetě. Zkrátka představte si, že tak jedete po silnici, do kopce, do velkého kopce a před vámi urputně šlapající „motorkář“ na babetě, v jednom momentě už to prostě psychika nezvládne, z babety seskočí a zahodí ji do příkopu.... Stejně jí má ale rád.

To už je ale opravdu všechno, těším se na příští rok a doufám, že nás bude co nejvíc.

Napsal: Robert Střelka

Bohdašínská proudnice 2023

12. srpna se konal už 20. ročník hasičské soutěže o bohdašínskou proudnici. Letos se zúčastnilo 9 družstev. Jako pokaždé se jednalo o hasičské klání v požárním útoku s překonáním lávky přes nádrž. Odpoledne se v soutěžích pokračovalo. Byl připraven přejezd na trakaři, klání s bidélci., hledání puku na dně nádrže. Letošní přejezd na trakaři byl zpestřen jízdou dvou chobotniček z Velosu. Mají rády

vodu, takže je koupání v hasičské nádrži neminulo. 😊

Náročný den byl zakončen večerní zábavou, o kterou se postarala skupina Styl. Jídla a pití bylo dostatek. Takže si všichni, kdo dorazili, akci užili. A těm, kdo se ještě na akci podíleli, patří velké poděkování.

Výsledková listina 20-tého ročníku soutěže o Bohdašínskou proudnici 12.8.2023						
St.č.	Soutěžní družstvo	Čas.1	Čas.2	Čas.3	Výsl.čas	Pořadí
2	Bohdašín u Č.K	1:37:56	1:37:15	1:37:28	1:37:33	1
5	Čánka	1:39:57	1:40:35	1:40:21	1:40:18	2
3	Linharti	1:40:33	1:41:25	1:41:15	1:41:04	3
7	Osečnice B	1:41:20	1:41:59	1:41:30	1:41:36	4
4	Bohdašín	1:59:35	2:00:15	2:00:36	2:00:09	5
9	Slavoňov	2:30:56	2:29:58	2:30:25	2:30:26	6
6	Osečnice A	2:34:25	2:35:12	2:34:25	2:34:41	7
1	Lukavice ženy	2:45:10	2:44:25	2:44:20	2:44:38	8
8	Lukavice muži	2:54:10	2:53:57	2:54:25	2:54:11	9

Loučení s létem

V neděli 27. srpna odpoledne proběhlo za hasičárnou pro děti loučení s létem plné her, vyrábění a překvapení. Letos bylo pro děti připraveno 5 stanovišť s úkoly. Např. lovení rybek z velkého červeného bazénu, chůze po laně - slackline, střelba z luku, skákání v pytli, proskok hasičským oknem a firma Kaden nám půjčil velkou plastovou stavebnici, kde své výrobky smontovali děti i dospělí. Po úspěšném zdolání všech stanovišť dostaly číselný kód, který musely zadat na zamčené truhle. Ta se otevřela a každé dítě si vybralo poklad. Dole u hospody je čekalo malování na obličej a dětské tetování. Kdo chtěl, tak

dostal z balonku vymodelovaný meč či zvířátko. A nechyběla kreativní dílna, kde si vybarvily sádrové zvířátko. Byla připravená hasičská pěna a bazén, jako loni. Ale bohužel letošní počasí bylo chladnější a tak se můžou děti těšit na příští rok. Nechyběla večere formou opečeného špekáčku s chlebem a kečupem. I přes nepřízeň počasí si akci užilo hodně místních dětí a přespolních. Příští rok na viděnou!

Všem, kdo se na akci podílel, moc děkuji za pomoc. ☺

napsala: Jana Petřů

Ohlédnutí za létem

Pohled na teploměr nás ujišťuje, že začal podzim. Letní teplo, které jsme si užili, se už pravděpodobně nevrátí.

Během prázdnin se v Rokoli vystřídal mnoho lidí. Nepočítám ty, kteří jezdí ke studánce pro vodu. Červenec je vždy především ve znamení rodin, které se schází ve Sněžném na chatě Horalka, aby se zúčastnily Kurzů harmonizace manželství. Letos proběhly 3 kurzy, tzv. exky (od slova exercicie = duchovní cvičení) otevřené všem a 2 kurzy pro rodiny, které se už schází delší dobu a patří do společenství rodin. Všichni účastníci přicházejí během pobytu do Rokole, hlavně pak na závěrečnou bohoslužbu, při které obnovují své manželské sliby. Jedno svědectví za všechny: „Těch několik smysluplně prožitých dní nám poskytlo tolik potřebnou příležitost zapomenout na starosti všedního dne. Zároveň čas utekl jako voda. Díky za to patří také skupince obětavých hlídačů, kteří se postarali o vyplnění času mladších dětí, protože rodiče mohli mít dostatek volna k účasti na společném programu.“

Pravidelně se už v poutním domě koná v červenci dívčí tábor, tzv. Šeleta (schönstattský letní tábor). Letos se ho zúčastnilo 19 děvčat od 6 do 15 let, o které se staral tým vedoucích a snad mohu prozradit, že v Rokoli probíhaly právě tento týden „Olympijské hry“.

Okolo 20 mladých pobývalo v poutním domě na duchovních cvičeních s indickým knězem P. Anthonyem. A v srpnu se vystřídalo ještě několik společenství rodin i různé jiné návštěvy, např. z Akademických týdnů pořádaných také na Horalce, společenství maminek a další.

V září se vydařila Rokolská pouť, při které pražský světící biskup Zdenek Wasserbauer požehnal obnovený Mariánský sloup. Počasí bylo nádherné a přišlo i hodně lidí.

Bylo tu i několik zájezdů, např. Klub seniorů z Nechanic, na který malá úsměvná vzpomínka: vždy se po výkladu historie v kostele ptám, zda nejsou nějaké dotazy, případně, zda si nechtějí něco zazpívat. Chvilí bylo ticho a potom se přihlásila nesměle jedna paní, zda by si mohli zazpívat Ach, synku, synku. No, proč ne – a myslím, že měli radost z krásného zpěvu nejen tam nahoře, ale i „tatíček Masaryk“, jež oblíbená píseň to byla.

Jednou z posledních akcí byla svatba na Cestě manželů. Na svatby jsme v Rokoli vcelku zvyklé, většinou bývají v kostele, případně v kapliče. Tato byla neobvyklá tím, že šlo o civilní sňatek. U posledního zastavení byla postavena svatební brána, kde probíhal obřad a potom si šťastní novomanželé mimo jiné spolu zazvonili na cestu společným životem na zvon v kapliče.

Přeji všem čtenářům BONu krásný podzimní čas a vše dobré!

Za všechny v Rokoli sestra Václava

Malé letní cestování

Přestože posledních pár let nemohu moc často někam vycestovat, pár malých hezkých výletů jsem v létě podnikla a ráda bych se s vámi o ně podělila. Jeden srpnový víkend jsem trávila u Péti v Telcích u Peruce. Jeli jsme na malý výlet do 4 km vzdálené vesnice Třebíz, kde je památkově chráněná náves. Celá je travnatá, s rybníčkem a kapličkou uprostřed, všude lavičky a květiny. Okolo návsi jsou krásně opravené historické domy. V prvním statku jsme zaplatili vstupné, pouhých 60Kč na osobu. Prováděla nás po statku velice milá paní, vše nám ukázala, provedla nás obytnými prostorami i chlévy, stájemi a stodolami. Mimochodem, v tom statku se natáčela pohádka Nejkrásnější hádanka a taky seriál První republika. Měli jsme s sebou psa a Vojtu v kočárku a všude jsme mohli i s nimi. Pak jsme obešli celou náves a šli jsme do dalšího statku, do koloniálu, do domku ševce, do domku babky bylinkářky a do rodného domu Václava Beneše Třebízského. To vše za těch 60Kč. Na dnešní dobu a drahotu neuvěřitelné. Super zážitek. Pak jsme si prošli vesnici, je tam krásný areál tvořený skalním masivem, kde se pořádají kulturní akce. Má tam sochu právě již

zmíněný rodák, spisovatel Václav Beneš Třebízský. V této vesnici jsme objevili i úžasné zahradnictví, tolik různých květin, keřů a stromů jsem asi pohromadě ještě neviděla. Stálo za to si to jen projít, ceny tedy měli vysoké.

Ten víkend jsme ještě stihli rozhlednu Stradouka s krásným výhledem na České středohoří. Výhled na ty krásné kopečky – bývalé sopky – je i z Pétiny vesnice, Péťa bydlí nedaleko Českého středohoří. Až to půjde, ráda bych ty kopečky navštívila. Je to úplně jiný ráz krajiny, než u nás. Zatím jsem byla pouze na hradě Házmburk. Tam je to také moc hezké a výhled z věže hradu nádherný. Kousek od bydliště Péti je i Panenský Týnec, kde je nedostavěný kostel, nebo klášter, místo s velkou pozitivní energií. Nedaleko je i zámek Libochovice s nádhernou zahradou a malé, ale krásné lázně Mšené.

Dále jsem v létě navštívila hrad Pecku. Byla jsem tam kdysi, když byli děti malé, dost se to tam vylepšilo. Z Pecky jsme jeli do Dětěnic na zámek. Koupil a opravil ho nějaký pan Ondráček, je to tam moc hezké. Teď koupil zámek v Peruci, což je městyš, ke kterému přísluší vesnice, kde právě bydlí Péťa. Svět je malý. Teď ho opravuje. Šli jsme v Peruci zámeckou zahradou až dolů k potoku k Oldřichovu dubu. U něho prý Oldřich spatřil Boženu, která ona peruc prádlo. Proto Peruc. Ale zpět k Dětěnicím. Zámek je moc pěkný. Pak jsme šli na oběd do středověké krčmy. Moc hezké prostředí, jídlo výborné. Někomu tam nesedí ta jejich mluva, ale nás jen přivítali slovy, „Tak co cácory, jdete se nažrat?“ A jinak pak už byli slušní, takže se mi tam líbilo.

Jeli jsme ten den ještě na zámek Radim. Prohlídka měla být v jednu, přijeli jsme tam ve třičtvrtě na jednu, byla tam cedule, že průvodce přijde v 12:55h. Tak jsme zatím vlezli do zámecké zahrady, kde byly ovečky. Tam nás prohnal kačer, indický běžec, líbily se mu kamarádky růžové tkaničky u bot. Když bylo 13,10 a průvodce pořád nikde, tak jsme volali na uvedené číslo u cedule a pán nám řekl, ať se nezlobíme, ale že odjel. No tak nic, tak jsme hezký den zakončili návštěvou Poděbrad. Prošli jsme kolonádou a něco pokoupili.

Další malý jednodenní výlet byl s dalšími kamarádkami a to do Turnova. Já tam byla už několikrát, ale kamarádky ani jednou. Takže po kávine v krásné cukrárně jsme šli do muzea Českého ráje. Od mé poslední návštěvy prošlo dost velkou proměnou. Přidali tam domek brusiče kamenů s dílničkami pro děti a interaktivní cestu po muzeu pro děti. Jinak expozice drahých kamenů a šperků je nádherná. Dále tam přibyla výstava horolezectví. Já si pamatovala síň, kde byl obrovský obraz „Pobyť Sasíků pod Hrubou skálou.“ No tak ten je teď součástí výstavy horolezectví a dost dobře ho tam zakomponovali a dokonce tam promítají postavičky, jak lezou po skále na tom obraze. Docela dobrý. Pak jsme šli na zámek Hrubý Rohozec a den jsme zakončili návštěvou Dlaskova statku. Víc jsme toho za ten den nestihli, do Českého ráje to chce na víc dní. Tak snad někdy.

Podzim je nádherný, tak přeju všem krásné podzimní výlety.

napsala: Hanka Matějčková

PODZIM SBÍRÁ REKORDY

Letošní velmi teplé babí léto s letními teplotami a slunečným počasím bez srážek nás přivedlo až do října. Nemusíme myslet na topení a teplejší oblečení, zároveň s absencí srážek stále musíme zalévat a kroutit hlavou nad teploměrem. Září přineslo mnoho teplotních rekordů. Když se podíváme do klimatického rozdělení ČR do jednotlivých oblastí, tak se dočteme, že Bohdašín leží v mírně teplé klimatické oblasti MT 5 (dle definice E. Quitta z roku 1971 - jaro je mírné a dlouhé, léto je mírné až mírně chladné, suché až mírně suché, a krátké, podzim je mírný až dlouhý, zima je mírně chladná, suchá až mírně suchá.) Vypadá to, že 50 let staré definice přestávají platit.

Počasí nejen letošního roku, ale i let minulých se začíná vymykat definici „normálu“ tedy tomu, co máme léty zažité. Jak to vypadá s pranostikami? Takové pranostiky jsou často výsledkem dlouhodobého pozorování, ve kterém hrají roli klimatické singularity, mezi nejznámější patří:

- **Ledoví muži** (12. - 14.5.) – výrazné ochlazení vlivem vpádu velmi studeného vzduchu od severozápadu až severovýchodu, ke kterému dochází v polovině května. Ledovými nebo železnými či studenými muži jsou Pankrác, Servác a Bonifác, jejichž svátek připadá na dny 12., 13. a 14. května.

- **Psí dny** (přelom července a srpna) - období veder v červenci a srpnu, traduje se od starověku, u starých Řeků a Římanů byla vlna výskytu veder dávána do souvislosti s východem hvězdy Sírius, nazývané též Psí hvězda, ze souhvězdí Velkého psa (Canis Maior). Právě v tomto období padají absolutní teplotní rekordy.

- **Babí léto** - přibližně v období od 25.9. do 20.10. – je charakteristické slunečným počasím a není typické pouze pro střední Evropu, vyskytuje se i na severoamerickém kontinentě pod názvem indiánské léto

- **Mikulášské oteplení** - od konce listopadu do 10.12. – vlivem pronikání cyklonálních poruch od ještě relativně teplého Atlantiku dochází k výraznějšímu oteplení

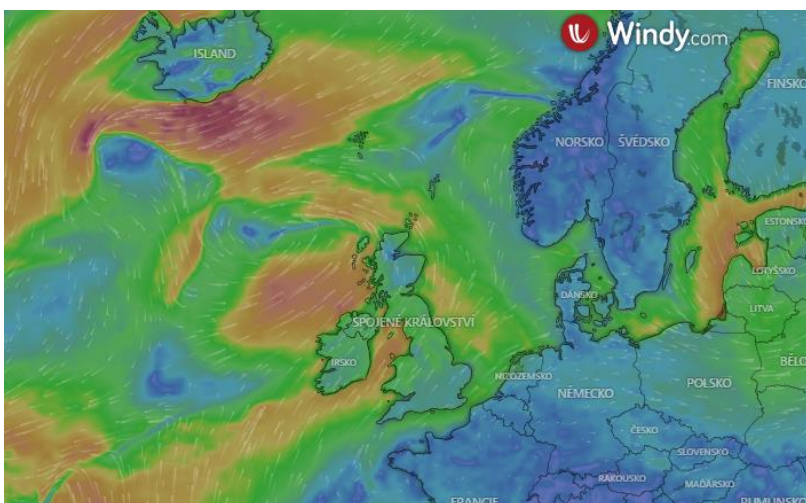
- **Vánoční obleva** - poměrně výrazná a pravidelná obleva mezi Štědrým dnem a Novým rokem, kdy od Z až JZ proudí teplý mořský vzduch, který s sebou přináší oteplení, srážky a tání. Pouze ve vyšších polohách může dojít ke zvýšení sněhové pokrývky.

Alespoň podle té vánoční je jasné, že počasí se sice mění, ale pranostiky platí dál.

KLIMATICKÁ SINGULARITA
singularis = *ojedinělý, jedinečný*
jedná se o relativně pravidelně se opakující odchylky od celkového trendu počasí, podmíněné zvýšeným výskytem určitých povětrnostních situací v dané části roku. Tento termín zavedl A. Schmauss roku

Předpovídat počasí je jako věštění z křišťálové koule, a dlouhodobá předpověď je taková loterie o tom, co bude dělat voda, která se nachází třeba ještě v Atlantiku a tam se posune která tlaková výše a níže.

Pokud chcete vidět, jak taková tlaková níže a výše vypadá v přímém přenosu, můžete navštívit windy.com zde při zvolení teplotní mapy můžete pozorovat, jak to aktuálně vypadá právě nad Atlantikem.

Maximální teploty jsou věc jedna, ale nejchladnější a nejteplejší místa v ČR musíme hledat jinde mimo místa rekordů. Nejchladnějším místem v ČR je Sněžka.

Průměrná červcová teplota je 8,3 °C a lednová -7,8 °C, roční průměrná teplota je jen 0,4 °C. K nejchladnějším oblastem v ČR s nejnižšími ročními teplotními průměry patří také vrcholové partie Beskyd, Šumava a severní Vysočina.

NEJVYŠŠÍ absolutní teplota v ČR byla naměřena po sérii teplotně nadprůměrných dní a to **20. srpna 2012** v **Dobřichovicích**. Teplota dosáhla **+40,4°C**

Mezi nejteplejší oblasti v ČR patří jižní Morava (Dyjskosvratecký a Dolnomoravský úval), Hornomoravský úval, střední Polabí a Žatecko. Proč právě tato místa? Roli hraje nadmořská výška do 300 metrů. S nadmořskou výškou teplota vzduchu klesá a to 0,61 – 0,65 °C na každých 100 m. Roli hrají i další faktory – rovinatý povrch, udržuje se zde teplý vzduch a v okamžiku, kdy málo fouká vítr,

dochází k hromadění tepla.

NEJNIŽŠÍ absolutní teplota v ČR byla naměřena v průběhu dlouhé a velmi mrazivé zimy dne **11. února 1929** v **Litvínovicích** (dnes část Českých Budějovic). Amatéřský meteorolog Jaroslav Maňák tehdy naměřil ve Stecherově mlýně teplotu **-42,2 °C**. Jeho stanice byla součástí sítě Státního ústavu meteorologického.

Všechna data o průměrech, maximech a minimech jsou sledována na meteorologických stanicích a během měsíce září padl rekord na 52 ze 162 stanic. Několikrát byla dokonce překročena

NEJBLIŽŠÍ

meteorologická stanice je Polom-Sedloňov 747,24 m n.m.
Další stanice:
Česká Skalice – Rozkoš 290 m n.m.
Deštné v O.h – 656 m n. m.
Loučisko údolí – 875 m n. m.

teplota 27°C.

Nezbývá než popřát krásný zbytek podzimu a těšit se, že zima bude netradiční jako letošní září a přinese sníh. ☺

Napsala: Mgr. Lenka Moravcová

Proč je dobré jíst kysané zelí a jak ho využít při vaření

Kupované není vždy nejlepší - v supermarketech nalezneme kysané zelí ve sklenicích a sáčcích. Na co bychom si však měli dát pozor, je sterilizace, která veškeré živé mikroorganismy zabije. Můžeme si tak pořídit kysané zelí, jenž pro naše tělo není ničím zvláštním přínosné.

Čtěte pozorně etiketu, chemické konzervanty i sterilizace (sterilace neboli ošetření za vysoké teploty) by vás měla od koupě odradit.

Nejlépe uděláte, když si zelí připravíte sami doma, ovlivníte výslednou chuť, budete mít jistotu, že konzumujete opravdu jenom kysané zelí. Nemusíte se bát dlouhého čekání na výsledek, prokvašení proběhne během pěti dnů.

Proč tedy kysané zelí jíst?

1. Blahodárný vitamin C - Čerstvé zelí přirozeně obsahuje vysoký obsah vitamínu C, ten se kvašením neztratí. Zničí se ovšem vysokými teplotami, varem a časem.

2. Lepší zažívání - posílit své zdraví a podpořit imunitu tím, že dodáte trávicím systému potřebné bakterie (probiotika). Ty se právě nacházejí v kysaném zelí.

3. Podporuje funkci mozku - již zmíněná probiotika jsou v zelí obsažena ve větší míře než například v jogurtech. Správná funkce střev ovlivňuje i funkci mozku, ze střev jsou totiž posílány signály přímo do řídicí věže našeho nervového systému.

4. Podporí zdraví střev při užívání antibiotik - fermentovaná zelenina ovlivní obnovu dobrých bakterií ve střevech, které jsou po užívání antibiotik vyhubeny. Není náhodou, že v lékárně k antibiotikům dostanete také probiotika. Kysané zelí je jich plné, proto by na vašem jídelníčku nemělo chybět

5. Zlepšuje imunitní systém - imunitní systém se ze 70 % nachází v našich střevech. Kysané zelí napomáhá k vyvážené mikroflóře, rýma, nachlazení, ani žádný jiný virus tak nebudou mít šanci, pokud si jej budete dopřávat především teď, v chřipkové sezoně.

6. Podporuje zdraví kůže i očí - vitamin A, v zelí taktéž zastoupený, působí jako antioxidant vylučující volné radikály z těla. Snižuje tak riziko vzniku šedého zákalu a napomáhá uchování zdravých očí. Také zpomaluje vznikání vrásek, odstraňuje z kůže skvrny, udržuje ji pevnější, mladší a zdravější.

7. Preventivně chrání proti rakovině - brukvovité rostliny (tedy košťálová zelenina) jsou známé pro svou schopnost boje s rakovinou. Může za to vysoká obsah antioxidantů a vlákniny. Zelí navíc obsahuje fotochemikálie, které dokáží ochránit tělo před rakovinnými buňkami, a zdvojnásobují počet enzymů, jenž pomáhají v boji proti volným radikálům.

8. Zmírňuje záněty - vedle vitaminů a minerálů v zelí obsahuje také organické sloučeniny chovající se jako protizánětlivá činidla. Jsou vlastně rostlinnými antioxidanty, které napomáhají snižovat bolesti, problémy se svaly, klouby i s jinými zanícenými místy na těle.

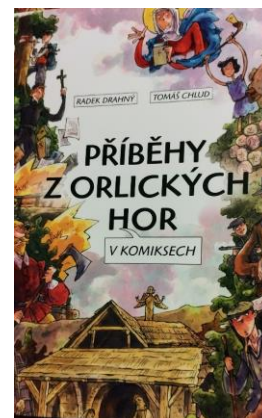
9. Zlepšuje náladu a odbourává stres - správnou činností zažívání mozek produkuje serotonin a dopamin, jenž ovlivňují naši náladu. Probiotika tak výrazně dopomáhají tvorbě tzv. šťastných hormonů a pomáhají nám odolat stresu. Pravidelnou konzumací kysaného zelí tak můžete ovlivnit i zdravý a kvalitní spánek.

Zpracovala: Jana Petrá /zdroj: internet/

Na podzim letošního roku se na pultech okolních turistických informačních center objevila kniha Příběhy z Orlických hor v komiksech od Radka Drahného. Velmi pěkně zábavně a poučně se na dvanácti příbězích představují nejvýznamnější osobnosti orlickohorské historie a na kresbách Tomáše Chluda se ožívají příběhy, které tvoří historii našich hor. Jak přicházeli první obyvatelé, jak náročný byl život na horách, čím se zdejší lidé živilí a jak vycházeli se svými sousedy. Historie Orlických hor je plná zvrátů a dramatických okamžiků, a ne vždy je jednoduché se v souvislostech a okolnostech vyznat. Komiksová kniha je lákadlem pro žáky škol, kteří pomocí zjednodušeného vyprávění prohloubí své znalosti. Ale já myslím, že pobaví a poučí i dospělí, alespoň mně se zalíbila na první pohled.

Příběh pravěký - bronzová sekyra
 Příběh dřevařský - Kryštof Wenzell
 Příběh sklářský - rodina Fridrichů
 Příběh rekatolizační - páter Koniáš
 Příběh podloudnický - Frantík Dvořák a Jan Štěpánek
 Příběh betlémařský - tragédie Josef Utze
 Příběh tkalcovský - tkadlec Josef Verner
 Příběh turistický - politik Jindřich Štemberka
 Příběh průmyslový - František Karel Janeček
 Příběh předválečný - ženich Josef Navrátil
 Příběh poválečný - Franz Köhler z Deštného
 Příběh sportovní - počátky lyžování

Napsala: Mgr. Lenka Moravcová

Ježek, jako bojovník proti slimákům: Vytvořte mu na zahradě krmítko, aby u vás pobyl – kam ho umístit a co do něj dát?

Ježek jako bojovník proti slimákům: Vytvořte mu na zahradě krmítko, aby u vás pobyl – kam ho umístit a co do něj dát? Slimáci, plži, brouci a larvy dokážou krásnou zahradu proměnit doslova ve válečné bojiště. Existuje však šikovný spojenec, kterého můžete pozvat na svou zahradu a který by mohl s těmito škůdci účinně bojovat – ježek.

Ježci: přírodní bojovníci proti škůdcům

Ježci jsou ve svém přirozeném prostředí známí všežravci. S oblibou požírají drobné měkkýše, hmyz, a dokonce i obojživelníky. Nicméně při nedostatku zdrojů potravy mohou snadno doplnit svou stravu ovocem a zeleninou. Bohužel vzhledem ke zmenšování přirozených stanovišť těchto užitečných tvorů je stále vzácnější setkat se s nimi ve volné přírodě. Tak proč je nenalákat na zahradu?

Lákání ježků potravou

Abyste ježky přilákali k tomu, aby se usadili na vaší zahradě, může jako silná motivace působit potrava. Čím byste ale měli ježky na zahradě krmit? Výbornou volbou je mokré krmivo pro kočky a syrové maso, například hovězí nebo vepřové. Můžete jim také uvařit vnitřnosti, například kuřecí srdce, ale nezapomeňte je pro snadnější konzumaci nakrájet nadrobno. Kromě toho si ježci mohou pochutnat na pamlscích, jako jsou nakrájená jablka, mrkev, hroznové víno, a dokonce i na balené dětské výživě. Je však nutné mít na paměti, že jakákoli potrava poskytovaná ježkům by neměla obsahovat sůl.

Ježci samozřejmě potřebují přístup k čerstvé vodě. Ideální je poskytnout ježkům mělkou nádobu s vodou.

Vytvoření krmné stanice pro ježky

Ponechání potravy pro ježky může neúmyslně přilákat další zvířata, která by mohla zamýšlené příjemce připravit o potravu. Chcete-li tento problém vyřešit, zvažte vytvoření jednoduché krmné

stanice. Dvě cihly umístěné na zemi několik desítek centimetrů od sebe, zakončené deskou zajištěnou těžkým kamenem, mohou vytvořit pro potravu chráněný prostor. Umístěním misky mezi cihly zajistíte, že se k potravě snadno dostanou pouze ježci, a ochráníte ji tak před jinými oportunistickými tvory.

Vytvoření ideálních podmínek pro ježky

Samotné krmení ježků nezaručí jejich dlouhodobou přítomnost na vaší zahradě. Stejně důležité je vytvořit jim vhodné podmínky pro život. Ježci nacházejí pohodlí v hustých křovinách, jako jsou husté ostružinové keře nebo malinové trsy. Kromě toho je vhodné upustit od nadměrného sekání trávníku v oblastech, kde se ježci mohou vyskytovat.

Stojí za zmínku, že ježci se pravděpodobně neusadí na zahradě, kde se pravidelně používají pesticidy a metody ochrany proti invazním rostlinám. Tyto chemické látky narušují přirozený ekosystém a mohou těmto užitečným tvorům uškodit. Proto se jim pokud možno vyhněte.

Zdroj: internet

Skořice: koření i lék. Skvělá je na nachlazení i proti kašli

Chuť a vůně skořice je specifická. Každý ji zná – lehce nasládlá a kořenitá. Proto se skvěle hodí zejména do sladkých pokrmů, ideálně v kombinaci s jablky. Hodí se ale také do slaných pokrmů. Kromě dokonalé chuti má ale skořice také celou řadu příznivých účinků na lidské zdraví. Vykazuje totiž antiseptické a antibakteriální vlastnosti. Získáváme ji ze stromu s názvem skořicovník pravý (též cejlonský) a skořice tvoří jeho kůru. Na co se dá použít?

Využití skořice

Každý si představí skořici ve spojení s jablkem ve štrúdlu nebo zemiabábě. Jedná se o kombinace, které se jen tak něco nevyrovná. Tím to ale rozhodně nekončí. Trochu skořice můžete přisypat do své každodenní kávy nebo do ovesných vloček, které ráno snídáte. Skvěle se hodí do různého sladkého pečiva, ale také kompotů, koktejlů nebo svařeného vína. Méně tradiční využití je přidat je při pečení k husímu masu. Zkuste trochu skořice přidat do palačinkového a lívancového těsta nebo klidně i do bílého jogurtu. Skořice má přirozeně sladkou chuť, díky které můžete omezit cukr ve svých pokrmech a nápojích.

Skořice na nachlazení

Skořice skrývá mnohé léčebné vlastnosti, pro které si ji cení lidé na celém světě. Málo se ví, že skořice má svůj význam také při nachlazení a infekci dýchacích cest. Má totiž antivirové a antibakteriální vlastnosti. Taktéž působí proti plísním. Stačí nalít pár kapek skořicového oleje do misky s horkou vodou a asi pět minut vdechovat výpary (popřípadě chvíli povařte celou skořici – tato možnost se ale může prodražit). Pro zajímavost lze uvést, že právě díky protiplísňovým vlastnostem se často stává součástí domácky vyrobených čistících prostředků, kterým navíc dodá příjemnou vůni.

Další použití skořice

Pokud vás trápí nevolnosti způsobené otravou jídlem nebo rovnou průjmami, můžete využít extrakt ze skořice pro léčbu těchto nepříjemných neduhů. Skořice má protizánětlivé vlastnosti a navíc má

hřejivé vlastnosti. Z tohoto důvodu se přidává do mastí, které slouží jako lék na bolavé svaly a klouby. Hřejivých vlastností skořice se využívá také při hubnutí. Díky termogenním účinkům zrychluje metabolismus a tím i (zjednodušeně řečeno) spalování tuků.

Odvrácená stránka skořice

Navzdory výše uvedenému je třeba dodat, že s množstvím skořice se to nevyplácí přehánět. Skořice totiž obsahuje kumarin, který v nadměrném množství dokáže způsobit dokonce cirhózu jater. Skořici by se měly vyhýbat těhotné ženy, protože podle mnoha zdrojů může mít abortivní vlastnosti. Také při kojení se nevyplácí užívat skořici – může totiž narušit správnou laktaci.

Zpracovala: Jana Petřů /zdroj: internet/

Zdraví prospěšné šípky: Kdy sbírat, kde sušit a co s nimi

Podzim je ve znamení sběrů zdraví prospěšných šípků. Nabízí pestré využití. Jak je to se sběrem? Poradíme vám i správné sušení. Prozradíme recept na chutné šípkové víno, které si můžete doma vyrobit a popíjet při dlouhých zimních večerech.

Nyní je ještě vhodná doba, abyste se vypravili na sběr šípků. Jedná se o plody růže šípkové, které se lidově říká růže psí. Jde o planý keř, který roste volně v přírodě. A právě nyní na podzim je vhodná doba sběru. Ze šípků si můžete připravit nejen čaj, ale také sirup, džem.

Kdy se vypravit na sběr šípků

Šípky se sbírají v průběhu září až zhruba do konce října. Podstatnějším ukazatelem vhodné doby sběru je však vzhled a stav samotných plodů. Zásadní je sbírat jen tvrdé a lesklé plody mající jasně červenou barvu. Naopak světle oranžová nebo nahnědlá není žádoucí. Rovněž je dobré vypravit se na sběr za slunečného dne, při kterém je zvýšen obsah vitamínu C.

Na sběr šípků se vybavte nůžkami, rukavicemi a plátěnou taškou. Sběr do igelitové tašky není vhodný, neboť by došlo k zapaření plodů. Pokud chcete sbírat šípky pro následné sušení, je tak třeba učinit ještě před prvními mrazíky. Šípky po prvních mrazech měknou a mohou znehodnotit celou várku úrody. Pokud chcete sbírat šípky na džem, tak zde mrazík plodům neškodí.

Možnosti sušení šípků

Před sušením je třeba nasbírané plody pořádně prohlédnout. Odstraňte větvičky i šťopky. Umyjte je, zejména v případě sběru blízko cest, poté usušte čistou utěrkou. Sušit můžete prostřednictvím sušičky, přičemž teplota by neměla být vyšší než 40 °C. Takto si plody uchovají nejvíce prospěšných látek. Pokud nemáte sušičku, nevádí. Poslouží trouba.

Šípky rozprostřete na pečicí papír a vložte do předehřáté trouby na nejnižší teploty, ideálně v rozmezí 50 až 60 °C a nepřekročte teplotu 70 °C. Dejte sušení dostatečný čas. Správně usušené plody mají červenou až tmavou barvu, při doteku se drolí či praskají. Usušené šípky nechte vychladnout. Poté skladujte v uzavíratelné nádobě. Po usušení by měly být plody spotřebovány do 1 roku.

Šípkový džem

Šípkový džem má kyselou chuť, která je lehce ovocná. Příprava je velmi jednoduchá. Připravte si půl šálku sušených šípků zbavených semínek. Zalijte je šálkem pomerančové šťávy, přidejte 2 lžičky citronové šťávy a také lžičku strouhané pomerančové kůry. Přiveďte k varu a povařte 7 minut a vidličkou se snažte šípky nalámat na co nejmenší kousky. Poté, co směs vychladne na pokojovou teplotu, vmíchejte ¼ šálku medu. Promíchejte a skladujte v lednici ve sklenici s víčkem.

Šípkový sirup

Do hrnce připravte půl šálku sušených šípků bez semínek a dva šálky vody. Přiveďte k varu. Poté teplotu varu snižte a vařte, dokud se voda nezredukuje na polovinu. Trvá to asi 45 minut. Následně scedte přes jemné plátýnko. Do ještě teplé tekutiny můžete přidat 1 lžici květu ibišku (není to povinné, ale ibišek dodá barvu i chuť navíc). Po vychlazení opět scedte, pokud jste přidali ibiškový květ. Změřte objem tekutiny. Pak přidejte stejné množství medu, jako jste naměřili tekutiny. Uzavřete do láhve a skladujte v lednici.

Šípková tinktura

Jedním z nejjednodušších způsobů, jak se dají šípky využít, je připravit z nich tinkturu. Tento způsob ale vzniká namáčením šípků v alkoholu, proto tinktura není vhodná pro každého. Rozhodně by ji neměl užívat ten, kdo alkohol nechce nebo nemůže pít. Šípky nasekejte nahrubo a zalijte čirým vysokoprocentním alkoholem (slivovice, vodka). Nechte macerovat asi 3 týdny a poté scedte. Používejte 20 kapek tinktury až čtyřikrát denně ve svých studených nápojích.

Vždy, když užíváte nějakou bylinku, byste si od ní měli po čase dát minimálně na pár měsíců pokoj. Není vhodné užívat bylinku, byť je bezpečná, nepřetržitě. To znamená, že také šípkové výrobky používejte například na podzim, abyste posílili svou imunitu, a poté už si dejte zase pár měsíců pauzu.

Zpracovala: Jana Petřů /zdroj: internet

Ve čtvrtém čtvrtletí letošního roku oslaví významné životní výročí naši spoluobčané:

6. říjen	paní Věra Škodová	Bydlo	70 let
12. říjen	pan Vladimír Špůr	Bohdašín	84 let
24. říjen	pan Jan Flídr	Bohdašín	81 let
29. říjen	pan Josef Kačer	Bohdašín	87 let
29. listopad	pan Václav Rejthar	Bohdašín	81 let
1. prosinec	paní Vlasta Dyntarová	Bohdašín	87 let
2. prosinec	paní Milada Polívková	Bohdašín	75 let
4. prosinec	paní Alena Linhartová	Bohdašín	75 let
15. prosinec	pan Jiří Škoda	Bydlo	70 let

Všem oslavencům přejeme všechno nejlepší, hlavně hodně zdraví a spokojenosti.

zpracovala: Jana Petřů

Přejeme všem občanům Bohdašína, Rokole, Vanovky i Bydla pohodový podzim a zimu, dobrou náladu a hlavně pevné zdraví.

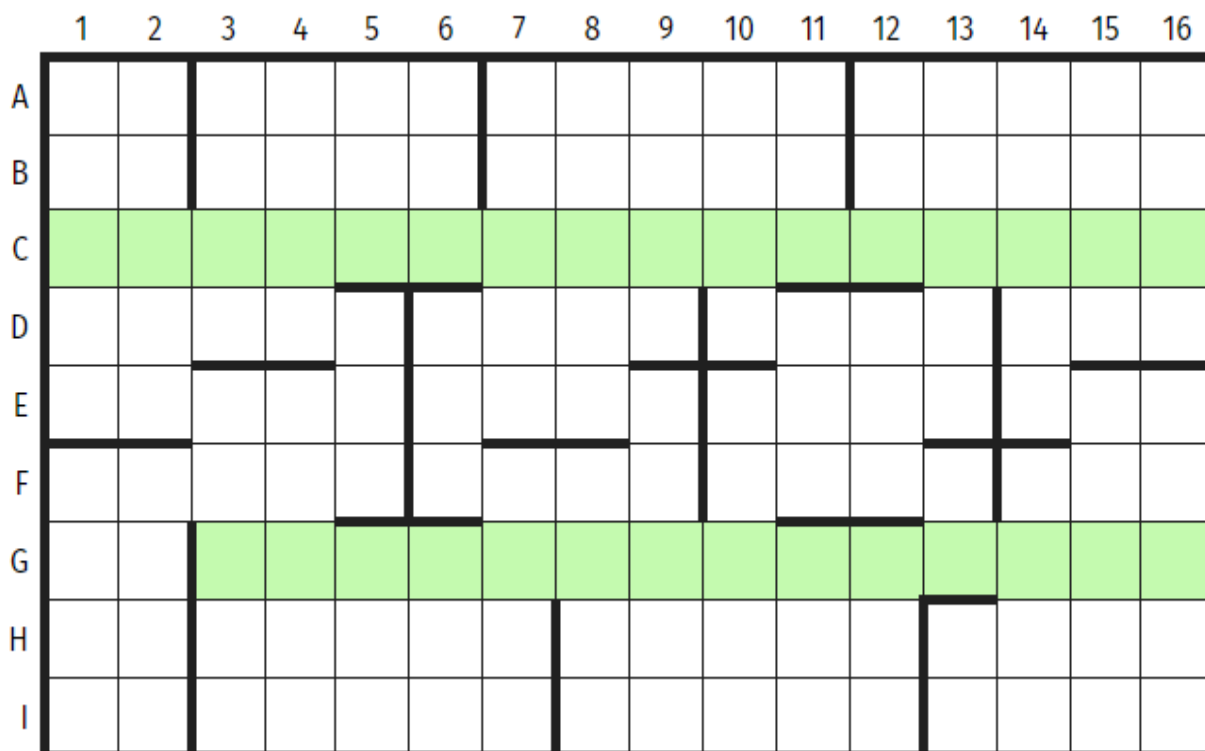
Redakce

Toto číslo bylo vydáno 27. 10. 2023 v počtu 100 ks.

Vaše příspěvky, postřehy a náměty do dalších novin můžete odevzdávat na OÚ, nebo na petru.jana.29@seznam.cz.

Tajenka ke kafičku.

Pepíček přijde večer za tátou, a povídá: „Tati, umíš psát ve tmě?“ „No, myslím, že jo. Co mám napsat?“ „...Tajenka.“

Vodorovné legendy

- A** SPZ CHOMUTOVA, ZVYKLOST, SLOVENSKÉ MUŽSKÉ JMÉNO, BRITSKÁ ZN. OBLÉKAJÍCÍ SPORTOVCE
- B** OZNAČENÍ LETADEL IRÁKU, SLOVENSKY "LÁĎA", ZKYPŘITI RÝČEM OKOLO, PRACOVAT V DOLECH
- C** TAJENKA 1.DÍL
- D** SIC TAK, VZROSTLÁ DÍVKA /NÁŘ./, SMĚS KOŘENÍ, ZÁVAR DO POLÉVKY
- E** SOUBOR MAP, LIHOVINA Z RÝŽE, SOKOLSKÁ SLAVNOST, NĚMECKÁ TELEVIZE
- F** PACH, EXISTUJÍ, TĚLOCVIČNÝ PRVEK, UMĚLECKÁ DVOJICE
- G** SPZ LITOMĚŘIC, TAJENKA 2.DÍL
- H** PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY, SNĚNÍ, SOUBOR Vatikánských úřadů, úsilí
- I** ZKR.ATLETICKÉHO KLUBU, DRUH VĚŠTECKÝCH KARET, OŘÍŠKY KEŠU, NEMOC RTU

Svislé legendy

- 1** CHOROBNÁ DUTINA, PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY
- 2** AŽ ŽIJE, SOUČÁST MALÝCH ÚST
- 3** OCASATÝ OBOJŽIVELNÍK, NAKLÁDAT
- 4** NEKLID, DOMÁCKY AMÁLIE
- 5** JMÉNO DETEKTIVA VENTURY, SYMETRÁLA, DRŮBEŽ
- 6** VOJENSKÁ JEDNOTKA (ZAST.), BYLINNÝ ODVAR, ORGANIZACE ZAHRANIČNÍHO OBCHODU (ZKR.)
- 7** MORAVSKÝ LIDOVÝ TANEC, SLOVEN.SVĚT
- 8** DIVADLO POD ŠIRÝM NEBEM, SLOVENSKY "KRÁTKÁ SYMETRÁLA"
- 9** OKAP, HLAS KUKAČKY
- 10** OBRAT, PIRUETA, PROSTOR KOLEM ZEMĚKOULE
- 11** OBČANÉ, ANGL.ŠPATNÝ,NEMOCNÝ, CITOSLOVCE VÝSMĚCHU
- 12** LÉTAJÍCÍ TALÍŘ, RUMUN.MĚNA, NĚM.NOVÝ
- 13** OBLUZOVAL, 3,14, PŘEDLOŽKA
- 14** SLITINA MĚDI S CÍNEM, TERÉNNÍ VOJEN. AUTOMOBIL
- 15** ZN. MLÉČ. VÝROBKŮ, KARPATSKÝ PRŮSMYK
- 16** MALÝ OTA, PŘEDSÁLÍ V DIVADLE